

IS HET BEGRIP „VERTROUWEN” IN LIMPERG’S LEER OVER DE GRONDSLAGEN VAN DE ACCOUNTANTS-CONTROLE EEN ETHISCH BEGRIP?

door Drs J. G. de Weger, lid V.A.G.A.

N.a.v. het artikel van collega Slot moge ik enkele vragen stellen.

Vooreerst wil ik erop wijzen, dat de discussie over de „vertrouwens-theorie” naar mijn mening nog niet *uit* is. Na het artikel van Prof. Limperg in het Mab van Januari 1940 is in het kader van een artikel in „Weerspiegelde Gedachten” door Dr Belle onweersproken verweer gevoerd.

Als men in de theoretische beschouwingen het woord „vertrouwen” als synoniem voor „verwachting” gebruikt, pareert men wel het verwijt tegen de vertrouwenstheorie, dat ze op a-wetenschappelijke gronden (b.v. ontleend aan de ethiek) zou zijn gebaseerd. Maar er blijft een vraag. Deze: Is dit begrip verwachting niet veel te algemeen van aard, om als uitgangspunt te kunnen dienen voor een theorie der *accountants-contrôle*?

„Vol verwachting klopt ons hart”. Dat zongen we reeds als kinderen en we dachten heus niet aan accountants-in-functie. En we zingen het nóg vaak, als we een dokter of een geestelijke consulteren, als we een directeur of een commissaris aanstellen, als we een trustee benoemen, als we een merkartikel aanschaffen, of als we bij een „zaak van vertrouwen” kopen. Wij verwachten immers in al deze gevallen een goede prestatie, of deze nu in de vorm van een geschenk, een advies, een beslissing, een daad, een industrieel product of een „zekerheid” gegoten is. In de genoemde categorieën personen kunnen wij dus vertrouwensmannen zien. Waarom dan alleen voor accountants een vertrouwenstheorie?

Men kan poneren, dat het vertrouwen, hetwelk in de accountant — resp. in zijn prestaties — gesteld wordt, groter is dan dat, hetwelk in al die anderen — resp. in hun prestaties — wordt gesteld (zo groot zelfs dat het „het wezen van de functie uitmaakt”).

Maar dit laat zich in de beschutte kring der vakgenoten veel gemakkelijker uitspreken, dan naar buiten aannemelijk maken. We moesten, als we dat zelf geloven, eens proberen, dat aan onze resp. Echtgenoten wijs te maken! Mochten we daarin slagen, dan zouden we vervolgens kunnen trachten, onze opdrachtgevers in die richting te bewerken, en aldus een stap doen om het veelgenoemde „maatschappelijk verkeer” voor deze zienswijze te winnen. Maar zolang dit niet is gelukt, blijft de vraag, of het verwachtings-uitgangspunt voor een theorie der *accountants-contrôle* niet te algemeen is, resp. of het (om die „algemeenheid” te ontgaan) niet overspannen wordt.

In hoeverre is bij het uitwerken van de *theorie* dat uitgangspunt onmisbaar? M.a.w. welk onheil overkomt ons met een theorie zonder deze basis?

Hoe ziet de Heer Slot dit? Als hij schrijft, „dat die verwachting *in principe* wel degelijk betekenis heeft